

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-979

18.11.2022

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Styreansvar – uberettiget vinning og forsett – fal. §§ 4-1, 4-9 og 8-5.

De sikrede var styreleder og styremedlem i et borettslag i perioden 27.11.17 til henholdsvis 25.6.21 og 18.11.19 og leide hver sin leilighet i gården. I forbindelse med at leietakerne fikk forkjøpsrett til leilighetene, ble det igangsatt en større prosess for å få på plass det økonomiske ved kjøpet. Borettslaget ble stiftet 27.11.17 som et resultat av bruk av forkjøpsretten. Den 29.3.19 tegnet styret kjøpekontrakt med et boligbyggerlag for kjøp av borettslaget. Den 12.3.21 tok de sikrede ut stevning mot borettslaget og krevde dekket styre- og konsulenthonorarer som hadde påløpt i forbindelse med prosessen med forkjøpet. De krevde også fastsettelsesdom på at de hadde krav på inntreden i den tilhørende sikkerheten som boligbyggerlaget hadde etter sin avtale med borettslaget. Videre krevde de dom for at generalforsamlingsvedtak av 1.7.21 var ugyldig, og at vedtaket skulle ha hatt motsatt innhold. Borettslaget svarte med motsøksmål 7.5.21 med krav om tilbakebetaling av honorarkrav, urettmessig låneopptak og betaling av innskudd. De sikrede meldte 14.1.22 krav under styreansvarsforsikringen. Dekning under styreansvarsforsikringen ble avslått under henvisning til at et tilbakeføringskrav ikke var et erstatningskrav, at forsikringsavtalen ikke var i kraft på hendelsestidspunktet, og at selskapet ikke ble informert om konflikten da avtalen ble inngått. Selskapet anførte også at unntakspunktene om "uberettiget vinning" og "forsett" måtte komme til anvendelse. Til slutt viste selskapet til at kravet var meldt for sent. De sikrede anførte at det forelå et dekningsmessig erstatningskrav. Videre viste de til at avtalen med selskapet gjaldt fra 1.5.19, og på det tidspunktet var det ingenting som tilsa at det ville oppstå en fremtidig rettslig tvist. Det ble også bestridt at kravet var meldt for sent og tilbakeviste at det forelå en "uberettiget vinning" og/eller "forsett". Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder avslag på krav fremsatt under styreansvarsforsikring.

Den aktuelle styreansvarsforsikringen innehar blant annet følgende vilkår:

2 Når forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må erstatningskravet for skaden

- være reist mot sikrede eller If i forsikringstiden, og
- grunne seg på handling eller unnlatelse foretatt etter 1.1.2000.

(...)

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter styremedlemmenes og varamedlemmenes, rettslige erstatningsansvar for skade.

(...)

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes personlige, rettslige erstatningsansvar for skade, som sikrede volder i egenskap av medlem/varamedlem i styret i det boligselskap/boligsameie som er nevnt i forsikringsbeviset.

(...)

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

(...)

5.2.4 Forsett

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formueskade voldt ved forsett.

(...)

5.2.6 Uberettiget vinning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav som er begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en uberettiget vinning.

De sikrede var styreleder og styremedlem i borettslaget i perioden 27.11.17 til henholdsvis 25.6.21 og 18.11.19. Det aktuelle borettslaget var tidligere en leiegård. De sikrede leide hver sin leilighet i gården. I 2016–2017 ble eiendommen solgt to ganger. Salgene utløste to forkjøpsrunder, én i 2016 da leietakerne ikke klarte å stille garantien innen en gitt frist, og én i 2017 da leieboerne klarte å stille garanti ved at et boligbyggerlag gikk inn som garantist på vegne av forkjøpene.

I forbindelse med at leietakerne fikk forkjøpsrett, ble det igangsatt en større prosess for å få på plass det økonomiske ved kjøpet. Borettslaget ble stiftet 27.11.17 som et resultat av bruk av kommunal forkjøpsrett. Da borettslaget ble stiftet, ble det registrert som "under stiftelse" for å unngå å måtte avvikle det, dersom forkjøpssaken ikke ble gjennomført. Den 29.3.19 tegnet styret kjøpekontrakt med boligbyggerlaget for kjøp av borettslaget.

Borettslaget tegnet styreansvarsforsikring 29.4.19 med virkning fra 26.4.19. Avtalen skal imidlertid ha blitt sagt opp allerede 30.4.19. Det ble inngått ny avtale om styreansvarsforsikring 8.7.19 med tilbakevirkende kraft fra 1.5.19.

Den 12.3.21 tok de sikrede ut stevning mot borettslaget og krevde dekket styre- og konsulentonorarer som hadde påløpt i forbindelse med prosessen med forkjøpet. De krevde også fastsettelsesdom på at de hadde krav på inntreden i den tilhørende sikkerheten som boligbyggerlaget hadde etter sin avtale med borettslaget. De sikrede krevde videre dom for at generalforsamlingsvedtak av 1.7.21 var ugyldig, og at vedtaket skulle ha motsatt innhold.

Borettslaget svarte med motsøksmål 7.5.21 med krav om tilbakebetaling av honorarkrav, urettmessig låneopptak og betaling av innskudd.

De sikrede meldte 14.1.22 krav under styreansvarsforsikringen og ba selskapet bekrefte dekning for kravet i motsøksmålet. Selskapet bekreftet at det var opprettet skadesak 26.1.22.

Dekning under styreansvarsforsikringen ble avslått 23.2.22 under henvisning til at et tilbakeføringskrav ikke var et erstatningskrav, jf. aksjeloven § 8-11, annet ledd, at forsikringsavtalen ikke var i kraft på hendelsestidspunktet, og at selskapet ikke ble informert om konflikten da avtalen ble inngått. Til slutt viste selskapet til at kravet var meldt for sent, jf. fal. § 8-5 første ledd.

De sikrede klaget avgjørelsen inn for selskapets kundeombud 4.4.22 og viste til at det forelå et erstatningskrav som var dekningsmessig under styreansvarsforsikringen. Krav om urettmessig utbetalt honorar eller urettmessig fordeling av særrettigheter ble ikke bestridt før

generalforsamlingen 6.5.19. Kravet ble først bestridt rettslig i motsøksmål 7.5.21. De sikrede viste videre til at avtalen med selskapet gjaldt fra 1.5.19, og på det tidspunktet var det ingenting som tilsa at det ville oppstå en fremtidig rettslig tvist. Det ble også bestridt at kravet var meldt for sent.

Kundeombudet opprettholdt avslaget 18.5.22. Kundeombudet uttalte at de erstatningsutløsende handlingene eller unnlatsene fant sted på et tidspunkt forut for inngåelsen av avtale om syreansvarsforsikring. Kundeombudet viste også til at dette var forhold selskapet ikke ble informert om i forkant av eller ved avtaleinngåelsen.

De sikrede klaget på kundeombudets avgjørelse 29.5.22 og pekte blant annet på at selskapet urettmessig hadde sagt opp forsikringen allerede kort tid etter den ble tegnet.

Den 31.5.22 traff tingretten dom i saken mellom borettslaget og de tidligere styremedlemmene. De sikrede ble dømt til å erstatte urettmessige utbetalte honorarer og kostnader påløpt i tilknytning til låneopptak for å sikre honorarer, samt å betale utestående innskudd til borettslaget. De ble videre idømt sakskostnader. Dommen er påanket.

Selskapet skrev endelig avslag i saken 1.6.22. I den siste begrunnelsen viste selskapet til at forsikringen ikke omfatter uberettiget vinning, jf. pkt. 5.2.6, og heller ikke ansvar for formueskade voldt ved forsett, jf. 5.2.4.

De sikrede krever dekning under styreansvarsforsikringen og anfører at vilkårene for å kreve dekning under avtalen er oppfylt da sikrede var styremedlem og styreleder i borettslaget.

I dommen fra tingretten spesifiseres det i domsslutningen at det dreier seg om erstatningskrav mot sikrede for angivelig erstatningsutløsende handlinger utført av sikrede i deres tid som tidligere styremedlemmer. Det er helt tydelig at det kreves erstatning for en skade (ulovlig låneopptak og urettmessig utbetaling) som angivelig er et økonomisk tap for borettslaget.

Sikrede tilbakeviser at det foreligger en "uberettiget vinning" og "forsett". Unntakspunktene 5.2.6 og 5.2.4 kan derfor ikke komme til anvendelse. Det var helt åpne prosesser overfor borettslagets styrende organer, forretningsfører, kreditor som innvilget låneopptaket og borettslagets advokat. Det forelå også 2/3 flertall fra de fremtidige andelshaverne om vedtak og vedtekter fattet på generalforsamlingen 6.5.19.

Sikrede har ikke brutt opplysningsplikten overfor selskapet. Det var ingen underliggende konflikt som selskapet burde ha blitt orientert om, og som potensielt skulle tilsi et fremtidig erstatningsansvar ved tegningstidspunktet 26.4.19. Dette ble først et tema høsten 2019 og fremmet i et søksmål 7.5.21.

Erstatningskravet for skaden er reist i forsikringstiden. Alle kravene skyldes samme angivelige ansvarsutløsende handling av generalforsamling 6.5.19 og regnes som sakens skadetilfelle. Kravet mot sikrede ble ikke fremmet rettslig før 7.5.21. Sikrede meldte inn kravet til selskapet 14.1.22, altså godt innenfor ettårsfristen.

Sikrede anfører at kravet er i kjernen av det en styreansvarsforsikring er ment å dekke, all den tid det gjelder et krav som er rettet mot styremedlemmene personlig på bakgrunn av handlinger foretatt på borettslagets vegne.

Sikrede bestrider at de har opptrådt forsettlig. De sikrede har lagt ned betydelig innsats i å etablere det borettslaget som eksisterer i dag, og har under hele perioden de satt som styremedlemmer handlet i god tro under sin forvaltning av borettslaget. Om de sikrede skulle tape saken for lagmannsretten, foreligger det ingen holdepunkter for at sikrede var klar over at de handlet på en slik måte at det sannsynligvis ville føre til ansvar.

Selskapet avviser krav om erstatning under henvisning til at det ikke er tale om et erstatningskrav, men om tilbakeføring av urettmessig ervervede midler. Dekningsvilkårene er ikke oppfylt. Selskapet viser videre til at unntakspunktene om "uberettiget vinning" og "forsett" i 5.2.6 og 5.2.4 uansett må komme til anvendelse.

Selskapet anfører også at avtaleinngåelsen-som ble inngått den 29.4.19 bygger på feil informasjon til selskapet. Ettersom boligbyggerlaget på dette tidspunktet hadde overdratt aksjene til borettslaget, er det ikke grunnlag for å si at ...2 omfatter borettslaget. Rettssubjektet er feil, og avtalen må være ugyldig. Det er uansett ikke lagt frem informasjon som tilsier at de sikrede på tegningstidspunktet hadde fullmakt til å inngå noen avtale på vegne av boligbyggerlaget.

Konflikten underliggende borettslagets krav var oppstått på tidspunktet før inngåelse av avtale om styreansvarsforsikringen. Selskapet ble ikke informert om den pågående konflikten, og selskapet hefter som følge av dette ikke for kravene, jf. § 4-1. Selskapet anfører avslutningsvis at kravet er meldt for sent, jf. fal. § 8-5.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for utbetaling over styreansvarsforsikringen.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken er omfattende. Det er fremlagt en stor mengde dokumentasjon. Hovedforhandlingen i tingrettsdommen tok en uke med partsforklaringer og 13 vitneforklaringer. Den underliggende tvisten som står for domstolen vil ha betydning for spørsmålet om det foreligger forsett og urettmessig vinning. Dommen fra tingretten er påanket og ikke rettskraftig og kan derfor ikke legges til grunn for nemndas saksbehandling.

Saken reiser dessuten en rekke bevissspørsmål som bør avgjøres ved muntlige forklaringer i en hovedforhandling. Dette gjelder bl.a. spørsmålet om når konflikten først oppstod, herunder om kravet ble meldt i forsikringstiden. Det er uklart om motparten først fremmet krav ved motstevning, eller om det på et tidligere tidspunkt klart tilkjennega at det ville komme et krav. Dette er avgjørende for spørsmålet om kravet er meldt for sent. Det er også en rekke uavklarte spørsmål i den underliggende tvisten mellom borettslaget og borettslagsstyre som vil være relevante for spørsmålet om kravet er dekket under ansvarsforsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).